

Informacja o stanie środowiska w Gminie Wąchock

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 799 z późn. zm.), w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, nałożyła na wszystkie szczeble administracji samorządowej obowiązek opracowania programów ochrony środowiska.

Pierwszy Program ochrony środowiska dla gminy Wąchock przyjęty został Uchwałą Rady Miejskiej w Wąchocku Nr XXIII/147/04 z dnia 24 sierpnia 2004 r.

Zaktualizowany Program ochrony środowiska dla Gminy Wąchock na lata 2009-2012 z uwzględnieniem lat 2013 – 2016, został przyjęty Uchwałą Nr XLVII/276/2010 Rady Miejskiej w Wąchocku z dnia 27 kwietnia 2010 r.

Kolejna edycja Programu została przyjęta Uchwałą nr XLI/254/2018 Rady Miejskiej w Wąchocku z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wąchock na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2022”.

W obowiązującym Programie Ochrony Środowiska na podstawie zdefiniowanych zagrożeń i problemów dla poszczególnych obszarów interwencji oraz oceny stanu środowiska, utworzono cele, kierunki interwencji oraz zadania. Realizacja zaproponowanych zadań przyczyni się w przyszłości do poprawy stanu środowiska na terenie Gminy Wąchock.

Obszary interwencji ujęte w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Wąchock na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2022:

I. Klimat i powietrze

Zgodnie z opublikowaną przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach „Roczną oceną jakości powietrza w województwie świętokrzyskim za rok 2018” województwo świętokrzyskie zostało podzielone na dwie strefy, tj. miasto Kielce i strefę świętokrzyską, obejmującą m.in. powiat starachowicki.

Przekroczenia norm wystąpiły w obu strefach, pod kątem ochrony zdrowia ludzi, w następującym zakresie:

- pył zawieszony PM10 (24-godzinny poziom dopuszczalny);
- benzo(a)piren (poziom docelowy);
- pył zawieszony PM2,5 (poziom dopuszczalny - faza II);
- ozon (cel długoterminowy).

Prawdopodobne przyczyny wystąpienia przekroczenia pyłu PM10, pyłu PM2,5 i B(a)P na wskazanych obszarach, są to:

- stosowanie paliw o wysokiej zawartości popiołu i siarki wraz ze spalaniem śmieci w kotłach o niskiej sprawności cieplnej,
- wysoki udział indywidualnego ogrzewania na paliwa stałe w ogólnym bilansie energetycznym,
- eksploatacja instalacji energetycznych o małej mocy,
- oddziaływanie emisji związanej z ruchem pojazdów na drogach,
- niski poziom życia ludności,
- niski poziom wiedzy ekologicznej,
- niedostateczny poziom wydatków budżetowych na realizację programów ochrony powietrza i ograniczenie emisji zanieczyszczeń.

Przyczyną występowania podwyższonych stężeń ozonu jest obecność w powietrzu jego prekursorów (t.j.: tlenki azotu, tlenek węgla, i różnego rodzaju niemetanowe lotne związki organiczne) w połączeniu z określonymi warunkami meteorologicznymi sprzyjającymi formowaniu się ozonu (duże usłonecznienie, wysokie temperatury powietrza). Transgraniczny charakter tego zanieczyszczenia świadczy też o tym, że wysokie stężenia ozonu mogą napływać nad obszar strefy świętokrzyskiej z innych znaczenie oddalonych terenów.

Klasyfikacja stref za 2018 rok zmieniła się w porównaniu do roku 2017, wyłącznie dla kryterium ochrony zdrowia, w zakresie pyłu zawieszzonego PM2,5 (faza I) oraz ozonu. Dla pyłu

PM2.5 nastąpiło polepszenie klasyfikacji (zmiana statusu z klasy C na klasę A). Ocena ozonu w strefie świętokrzyskiej również przyniosła polepszenie klasyfikacji – zmiana z klasy C na klasę A. Dla pozostałych zanieczyszczeń klasy stref nie uległy zmianie.

Uchwałą Nr XX/129/2016 Rady Miejskiej w Wąchocku z dnia 29.06.2016 r. został przyjęty do wdrażania „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Wąchock”. Celem ww. opracowania jest analiza zakresu możliwych do realizacji przedsięwzięć, których wcielenie w życie skutkować będzie zmianą sposobu wytwarzania energii, struktury używanych nośników energetycznych oraz zmniejszeniem zużycia energii, czego konsekwencją ma być obniżanie emisji gazów cieplarnianych ze szczególnym uwzględnieniem redukcji emisji pośredniej i bezpośredniej dwutlenku węgla CO₂ oraz pyłów zawieszonych PM₁₀, PM_{2,5} na terenie Miasta i Gminy Wąchock.

W celu realizacji zaplanowanych działań wynikających z „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Wąchock”, po przeprowadzeniu postępowań przetargowych:

- w dniu 13.02.2019 r. została zawarta umowa na wykonanie zadania „Nasza Gmina przyciągająca światłem – modernizacja oświetlenia ulicznego w Gminie Wąchock” – planowany termin zakończenia robót do dnia 31.07.2019 r.

- w dniu 09.05.2019 r. została zawarta umowa na wykonanie zadania „Termomodernizacja budynku Zespołu Placówek Oświatowych w Wąchocku – planowany termin zakończenia robót do dnia 31.08.2019 r.

W obszarze interwencji Klimat i powietrze w 2019 r. zrealizowano zadania własne:

1. Czyszczenie ulic i dróg gminnych na mokro, po akcji zimowego utrzymania dróg - Wąchock, ul. Nadrzeczna, ul. Tysiąclecia, ul. Torowa, ul. Błonie, ul. Kościelna, Pl. Mjr. Ponurego, ul. Górna, droga Marcinków Górny.

Długość oczyszczonych odcinków dróg – 7,86 km.

Termin realizacji: 19.03.2019 r. - 05.04.2019 r.

Koszt realizacji zadania – 2.971,08 zł (budżet gminy 2.971,08 zł).

2. Z zakresu monitoringu i kontroli jakości powietrza na terenie miasta i gminy, w m -cu marcu 2019 r. została zamontowana stacjonarna stacja pomiarowa Beskid Instruments BI-PRO-01 na budynku MGOK w Wąchocku, do pomiaru jakości powietrza (PM_{2,5}, PM₁₀, wilgotność, temperatura, ciśnienie). Prezentacja wyników pomiarów odbywa się na wyświetlaczu LED, na stronie internetowej www.wachock.pl, oraz aplikacji na urządzenia mobilne.

Koszt realizacji zadania – 8.600,00 zł (budżet gminy 8.600,00 zł).

II. Zagrożenie hałasem

Na terenie Gminy Wąchock głównymi emitarami hałasu są droga krajowa nr 42 oraz linia kolejowa nr 25 Skarżysko-Kamienna - Sandomierz. Przebiegają one przez tereny zabudowane w m. Wąchock, Wielka Wieś, Parszów, Marcinków.

Z danych GUS (Transport drogowy w Polsce w latach 2016 i 2017) wynika, że liczba środków transportu ogółem wzrasta w kolejnych latach, w związku z czym poziom natężenia hałasu związanego z komunikacją samochodową również będzie ulegał zwiększeniu, szczególnie na drodze krajowej i na drogach powiatowych.

Hałas przemysłowy emitowany jest lokalnie w miejscach występowania zakładów produkcyjnych. Na terenie gminy nie odnotowano zakładów emitujących do środowiska hałas, którego poziom natężenia przekracza dopuszczalne poziomy.

W obszarach interwencji: Klimat i powietrze oraz Zagrożenie hałasem, w 2018 r. zrealizowano zadanie własne:

1. Przebudowa drogi gminnej ul. Nadrzecznej w m. Wąchock – wykonanie jezdni o nawierzchni bitumicznej, przebudowa dwóch skrzyżowań, budowa chodnika dla pieszych i zjazdów do posesji z kostki betonowej, budowa przepustów i rowu odwadniającego, utwardzenie poboczy kruszywem, wykonanie oznakowania pionowego i poziomego.

Długość przebudowanego odcinka drogi – 1,223 km.

Termin realizacji: 22.03.2018 r. - 15.10.2018 r.

Koszt realizacji zadania - 2.053.368,18 zł (w tym budżet gminy – 1.047.037,18 zł, budżet państwa – 1.006.331,00 zł).

III. Pola elektromagnetyczne

Głównymi emitorami pól elektromagnetycznych są linie i stacje elektroenergetyczne oraz urządzenia radiokomunikacyjne. Na terenie gminy zlokalizowane są linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia oraz stacje bazowe telefonii komórkowej w m. Parszów, ul. Złotoglin.

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska (zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska). W 2018 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska prowadził badania monitoringowe w 45 punktach pomiarowych na terenie województwa świętokrzyskiego (najbliższe w m. Mirzec, Starachowice i Skarżysko-Kamienna).

W żadnym punkcie pomiarowym nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnej wartości poziomu pól elektromagnetycznych, określonej rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U.2003.192.1883), zgodnie z którym dopuszczalny poziom PEM dla miejsc dostępnych dla ludności, w zakresie częstotliwości PEM objętych monitoringiem wynosi 7 V/m (składowa elektryczna).

IV. Gospodarowanie wodami

Badania i oceny stanu wód powierzchniowych i podziemnych dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1911 ze zm. Dz.U. z 2016 r. poz. 1985) gmina położona jest w zasięgu występowania trzech jednolitych części wód powierzchniowych (stan przedstawiony w tabeli poniżej) oraz Jednolitej Części Wód Podziemnych oznaczonej Europejskim kodem PLGW2000102, zaliczonym do regionu wodnego Środkowej Wisły. Stan ilościowy oceniono jako dobry, a chemiczny oceniono jako słaby. Rozpatrywana jednolita część wód jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. utrzymania co najmniej dobrego stanu ilościowego i dobrego stanu chemicznego.

Europejski kod JCWP (Jednolitej Części Wód Powierzchniowych)	Nazwa JCWP	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
PLRW20005234389	Lubianka	dobry	dobry	dobry	zagrożona
PLRW20005234369	Żarnówka	poniżej dobrego	dobry	zły	niezagrożona
PLRW200823439	Kamienna od Żarnówki do Zb. Brody Ilżeckie	słaby	dobry	zły	zagrożona

Zgodnie z opublikowanymi przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach „Wynikami klasyfikacji i oceny stanu wód podziemnych w województwie świętokrzyskim w roku 2018” – w wyniku prowadzonego monitoringu wód podziemnych, w punkcie pomiarowym na terenie gminy w m. Marcinków określono klasę jakości wody –

klasa IV (niezadawalającej jakości), co oznacza słaby stan chemiczny, tj. wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz wyraźnego wpływu działalności człowieka. O jakości wody zdecydowały podwyższone zawartości niklu, pH.

Natomiast wyniki dodatkowych badań w zakresie związków organicznych nie przekraczały norm określonych dla I klasy tj. dla dobrego stanu chemicznego wód podziemnych.

V. Gospodarka wodno-ściekowa

Wg. danych PWiK Sp. z o.o. w Starachowicach oraz MPWiK Sp. z o.o. w Skarżysku-Kamiennej (stan na dzień 31.12.2018 r.), na terenie Gminy Wąchock:

- całkowita długość sieci wodociągowej wynosi 72,56 km
- całkowita długość sieci kanalizacyjnej wynosi 81,72 km
- ilość przyłączy wodociągowych ogółem - 2.090 szt.
- ilość przyłączy kanalizacyjnych ogółem - 1.897 szt.
- ilość budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w 2018 r. - 26 szt.
- ilość budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej w 2018 r. - 47 szt.

W obszarze interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa, w 2018 r. zrealizowano zadanie własne: Rozbudowa sieci kanalizacyjnej – „Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Parszów (ul. Staszica, ul. Szkolna, ul. Dolna)” – odcinek w rejonie ul. Szkolnej.

Długość wybudowanego odcinka kanalizacji PCV Ø200 mm: 90,50 m.

Koszt realizacji zadania: 69.062,72 zł (budżet gminy 69.062,72 zł).

VI. Zasoby geologiczne

Eksploatacja kruszywa naturalnego - piasku do drogownictwa i budownictwa prowadzona jest obecnie na złożu Marcinków Dolny II, w ramach koncesji na wydobywanie wydanej przez Marszałka Województwa Świętokrzyskiego dnia 30.09.1998 r. (zmiana z dnia 19.02.2009 r.) oraz na złożu Wąchock, w ramach koncesji na wydobywanie wydanej przez Marszałka Województwa Świętokrzyskiego dnia 26.09.2011 r. Eksploatacja piaskowców triasowych prowadzona jest na złożu Parszów, w ramach koncesji na wydobywanie wydanej przez Starostę Starachowickiego dnia 07.04.2003 r. (zmiana z dnia 15.12.2011 r. i z dnia 22.01.2019 r.).

Prowadzona eksploatacja kopalni nie powinna znacząco negatywnie wpłynąć na stan środowiska przyrodniczego gminy, istotnym wpływem jest przekształcanie powierzchni terenu, gospodarczo uzasadnione. Oddziaływanie to powinno zostać skompensowane po zaprzestaniu wydobywania kopalni - rekultywacja terenu w kierunku leśnym i wodnym.

VII. Gleby

W ramach państwowego monitoringu środowiska dokonuje się oceny oraz badań i obserwacji stanu gleby i ziemi. Ze względu na bardzo powolne zmiany jakie zachodzą w środowisku glebowym, badania te wykonywane są cyklicznie w odstępach co 5 lat.

Na terenie gminy dominują gleby niskiej jakości, klasy bonitacyjne III – VI. Zlokalizowany tu został punkt monitoringu krajowego Wąchock - Stary Dwór.

Zgodnie z raportem WIOŚ „Stan środowiska w województwie świętokrzyskim Raport 2015” wg danych Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Kielcach z lat 2011 – 2014, gleby powiatu starachowickiego posiadają najniższą zawartość próchnicy oraz najwyższy udział gleb kwaśnych w województwie. Zakwaszenie gleb na terenie naszego regionu uwarunkowane jest przede wszystkim czynnikami naturalnymi, tj. klimatyczno-glebowymi.

VIII. Gospodarka odpadami

Realizacja „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta i Gminy Wąchock na lata 2010 – 2032” przyjętego Uchwałą nr LI/293/2010 Rady Miejskiej w Wąchocku z dnia 31 sierpnia 2010 r.:

- Celem programu jest spowodowanie oczyszczenia obszaru gminy z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest, wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych dla mieszkańców gminy spowodowanych azbestem, pomoc mieszkańcom gminy w realizacji obowiązku dotyczącego usuwania z terenu nieruchomości wyrobów zawierających azbest, zgodnie z przepisami prawa.
- Gmina Wąchock realizuje ww. Program od 2010 r.

ROK	Liczba posesji z których usunięto azbest	Ilość usuniętego azbestu [Mg]	KOSZT USUNIĘCIA [zł]		
			OGÓLEM	budżet gminy	dotacje
2010	23	40,00	12.326,40	10.326,40	budżet powiatu 2.000,00
2011	40	82,20	29.207,31	29.207,31	0,00
2012	60	105,98	27.757,78	27.757,78	0,00
2013	43	63,30	20.384,88	8.340,72	WFOŚiGW 12.044,16
2014	67	104,50	29.651,40	4.447,71	WFOŚiGW 25.203,69
2015	57	92,36	26.025,63	3.903,84	WFOŚiGW 22.121,79
2016	62	92,73	26.402,76	3.960,41	WFOŚiGW 22.442,35
2017	90	137,5	36.976,50	36.976,50	0,00
2018	51	80,96	21.859,20	10.929,60	WFOŚiGW 10.929,60
RAZEM	493	799,53 Mg	230.591,86 zł	135.850,27	94.741,59

Planowana do usunięcia ilość azbestu w 2019 r. – 100 Mg

Ilość złożonych przez mieszkańców wniosków (na dzień 22.05.2019 r.) – 24 szt.

W obszarze interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, w 2018 r. zrealizowano zadania własne:

1. Realizacja programu usuwania azbestu – usunięto 80,96 Mg odpadów zawierających azbest, liczba posesji z których usunięto azbest – 51 szt., koszty usunięcia ogółem - 21.859,20 zł (w tym budżet gminy 10.929,60 zł, dotacja z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej 10.929,60 zł).
2. Usuwanie odpadów z terenów publicznych w 2018 r. (placze, drogi, UMiG) – usunięto łącznie 328,6 m³ odpadów - koszt wywozu ww. odpadów wyniósł 27.743,81 zł (budżet gminy 27.743,81 zł.).

IX. Zasoby przyrodnicze

Lasy są jednym z głównych elementów krajobrazu gminy, lesistość obszaru według danych GUS wynosi ok. 62,6%. Największą powierzchnię zajmują grunty publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych (91,7% wszystkich gruntów leśnych). Grunty leśne prywatne stanowią w gminie nieco ponad 8% całości.

Na terenie gminy znajdują się urządzone zieleńce i skwery z elementami małej architektury, największym obiektem jest park rekreacyjno-sportowy w Wąchocku.

Na terenie Gminy Wąchock występują następujące formy ochrony przyrody:

1. Park Krajobrazowy

- Sieradowicki Park Krajobrazowy obejmujący zwarty kompleks lasów wschodniej części Puszczy Świętokrzyskiej zwany Lasami Siekierzyńskimi, na terenie gminy pow. 4504 ha.

2. Obszary chronionego krajobrazu

- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej obejmujący m. Marcinków, na terenie gminy pow. 466 ha.
- Sieradowicki Obszar Chronionego Krajobrazu obejmujący otulinę Sieradowickiego Parku Krajobrazowego, m. Wąchock, Rataje, Węglów, Wielka Wieś, Parszów, na terenie gminy pow. 3205 ha.

3. Stanowiska dokumentacyjne

- Odsłonięcie geologiczne - nieczynny kamieniołom czerwonych piaskowców dolnotriasowych obiekt położony w m. Wąchock przy ul. Sandomierskiej.
- Odsłonięcie geologiczne - skałka szarych piaskowców triasowych w m. Parszów obiekt zlokalizowany w dolinie rzeki Żarnówki.

4. Użytki ekologiczne

- Wąwóz lessowy " Rocław" w m. Wąchock, ok. 700 m w kierunku płd.-zach. od rynku.
- Bagna śródleśne (5 obiektów) w obrębie leśnym Parszów Nadleśnictwo Suchedniów.

5. Pomniki przyrody

- Dąb szypułkowy w obrębie leśnym Parszów Nadleśnictwo Skarżysko-Kamienna.
- Sosna na „Polanie Langiewicza” w obrębie leśnym Rataje Nadleśnictwo Skarżysko-Kamienna.
- Grupa drzew jednogatunkowa - Lipy drobnolistne (Tilia sp.) 4 szt. w m. Rataje, dz. 121/1.
- Profil neoplejstoceńskich osadów glacialnych, interglacialnych, peryglacialnych, zlokalizowany w środkowej części Wąwozu „Rocław”.
- Skałka "Cygańska Kapa" w obrębie leśnym Rataje Nadleśnictwo Skarżysko-Kamienna - próg skalny zbudowany z piaskowców dolnotriasowych.
- Skałki "Biały Kamień" w obrębie leśnym Parszów Nadleśnictwo Skarżysko-Kamienna - dwanaście niedużych naturalnych piaskowcowych form skalnych.
- Odsłonięcie geologiczne w m. Wąchock, ul. Torowa - stary kamieniołom stokowy z odsłonięciami jasnoszarych piaskowców dolnej jury.
- Źródło typu stokowego w obrębie leśnym Rataje Nadleśnictwo Skarżysko-Kamienna, ok. 150 m na południe od "Polany Langiewicza".

6. Europejska sieć Natura 2000

- Specjalny obszar ochrony siedlisk p.n. Ostoja Sieradowicka, zatwierdzony przez Komisję Europejską decyzją Nr 2011/64/UE z dnia 10.01.2011 r., obejmuje zwarty kompleks lasów położonych na terenie Sieradowickiego Parku Krajobrazowego.

X. Zagrożenie poważnymi awariami

Na terenie gminy nie występują zakłady zakwalifikowane do grupy o zwiększonym bądź dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej oraz dla których można utworzyć obszar ograniczonego użytkowania w myśl przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

Głównymi zidentyfikowanymi zagrożeniami są: możliwość wystąpienia wypadku podczas transportu substancji niebezpiecznych przez tereny zamieszkałe oraz ryzyko powstania pożarów.

Wąchock, dnia 22.05.2019 r.

BURMISTRZ

mgr Jarosław Samela

